

ת"פ 7791/06/21 - מדינת ישראל נגד ענאן אבו כדיר

בית המשפט המחוזי בירושלים

3.5.2022

לפני כב' השופט א' דראל

ת"פ 7791-06-21 מדינת ישראל נ' אבו כדיר

מדינת ישראל
ע"י עו"ד בני ליבסקינד

בעניין: המאשימה

נגד

הנאשם

ענאן אבו כדיר
ע"י עוה"ד ריאד סוואעד, לאה צמל

גזר דין

כתב האישום

1. הנאשם הורשע לפי הודאתו בעבירה של ניסיון לחבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא - עבירה לפי סעיף 333 בנסיבות סעיף 335(א)(1) ו-(2) בצירוף סעיפים 25 ו-29 לחוק העונשין, התשל"ז-1977 (להלן: **חוק העונשין**).

2. מתיאור העובדות שבכתב האישום המתוקן, נלמד כי ביום 16.5.2021 בסמוך לשעה 02:10 נסע ד', יליד 1999 (להלן: **המתלונן**), שהוא יהודי בעל חזות חרדית ברכבו מכיוון בית חנינה לכיוון רמת שלמה. הדרך שבא נסע, כביש 21, עוברת בשכונת שועפאט, כאשר בכביש ארבעה כיכרות, שכונו בכתב האישום "ככר 1", "ככר 2", "ככר 3" ו-"ככר 4". האחרונה, ככר 4, היא הסמוכה לרמת שלמה. עוד נכתב כי בכביש שני נתיבים לכל כיוון שמפריד ביניהם שטח של אי תנועה.

3. לאחר שהמתלונן עבר את ככר 1, והיה ברכבו כמה מאות מטרים לפני ככר 2, במרכז שכונת שועפאט, הוא איבד את השליטה ברכב והתנגש באי תנועה, בעצים ובעמוד תאורה, כך שנמנעה ממנו האפשרות להמשיך בנסיעה. נוסף על כך הוא איבד את סוללת מכשיר הטלפון הסלולארי שלו, ולא יכול היה להתקשר למשטרה. המתלונן הבחין במספר מקומיים שבאים לקראתו. מאחר והוא חשש לחייו הוא הוציא סכין לחיתוך בשר מתא הכפפות שברכבו, והסתיר אותה בשרוול ידו הימנית. הוא עצב את הרכב והחל לרוץ לעבר רמת שלמה.

4. המתלונן עבר את ככר 2 והמשיך לעבר ככר 3. כ-200 מ' לאחר ככר 2 הבחין בו מקומי, הרים אבן, זרק אותה לעברו, והחל רודף אחריו. המתלונן הגביר את הריצה לעבר ככר 3 ורמת שלמה.

5. באותה עת נסעו הנאשם ושלושה אחרים, שזהותם אינה ידועה, כשהנאשם נוהג ברכב, מכר 3 לכיוון כר 2 ולבית חנינה. הם הבחינו במתלון כשהוא רץ מולם על המדרכה בנתיב הנגדי והבחינו כי הוא בעל חזות יהודית, הם עצרו בנתיב הנסיעה שלהם, סמוך לאי התנועה, פרקו מרכבם ורצו אל עבר המתלון במטרה לתקוף אותו.

6. הנאשם והאחרים הקיפו את המתלון והחלו לתקוף אותו בצוותא. המתלון אשר חשש לחייו, הניף את הסכין שאחז בידו הימנית ונופף בו לעבר הנאשם והאחרים, דבר שגרם להם להתרחק מעט ואפשר למתלון לברוח לעבר מרווח צר שבין הרכב לגדר, אלא שהמתלון נתקל בדבר מה ונפל על הרצפה.

7. מיד לאחר שנפל, הנאשם והאחרים רצו לעברו והמשיכו לתקוף אותו בצוותא, תוך שהם מכים בחגורות לעבר גופו. המתלון קם ורץ לכיוון כר 3 אך הנאשם והאחרים רדפו אחריו, השיגו אותו, אחד מהם היכה אותו בחגורה בגבו, ואחד מהם שאינו הנאשם, נטל אבן והשליך אותה בעוצמה ממרחק של פחות ממטר לעבר פלג גופו העליון. המתלון הרים את ידו הימנית כדי להגן על ראשו והאבן פגעה במרפק יד ימין וגרמה לו לשפשוף.

8. באותה עת הגיע למקום מקומי, והחל להגן על המתלון, שהוא מנסה להרחיק את הנאשם והאחרים, אך הם המשיכו לתקוף את המתלון בצוותא כאשר אחד מהם מרים אבנים ומשליך אותם לעברו. כאשר ראו הנאשם והאחרים שהמתלון מתרחק, וכי המקומי מגן עליו, הם רצו חזרה לרכבם, נסעו בו לכיוון כר 2 ועשו פניית פרסה לכיוון כר 3, וזאת במטרה להשיג את המתלון בשנית.

9. בעת שהמתלון נע לכיוון כר 3, הגיע למקום רכב נוסף שבו מקומיים אחרים, ובהם מר מג'די אבו חדיר (להלן: **מג'די**) וזאת כדי להגן על המתלון. המקומיים הציעו למתלון לעלות על הרכב אך הוא סרב. אז הגיעו למקום מספר פורעים, וכן הנאשם והאחרים. מג'די התקדם לעבר הפורעים במטרה לעצור אותם ולמנוע אותם מלתקוף את המתלון, וכאשר הבחין בכך המתלון הוא התקדם לעבר המקומיים שהגנו עליו, רץ לעברם, השליך את הסכין, ונכנס לרכב. מג'די חזר לרכב והרכב נסע מהמקום לעבר כר 4, שם הזמינו את המשטרה והמתינו לה. הנאשם והאחרים עזבו את המקום.

10. כתוצאה ממעשיהם של הנאשם והאחרים, נגרמו למתלון שפשופים, מכות יבשות בידיים, בשוקיים ובגב העליון וכאבים בחזה.

מהלך הדיון והכרעת הדין

11. כתב האישום המקורי ייחס לנאשם עבירה חמורה יותר, של מעשה טרור של ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא, כאשר לצד סעיפי האישום שמקורם בחוק העונשין, צוין גם סעיף 37 לחוק המאבק בטרור, התשע"ו-2016.

12. ההליך הוגש לבית משפט זה, הוגדר כתיק פלילי ונותב לדן יחיד. בהתאם להחלטת בית המשפט (כב'

השופטת ד' כהן-לקח) מיום 15.6.2021, סיווג התיק שונה לתפ"ח והוא הועבר לדיון לפני מותב תלתא.

13. ביום 24.2.2022 הגיעו הצדדים להסדר טיעון, שבמסגרתו הודה הנאשם במיוחס לו בכתב אישום מתוקן. כתב האישום המתוקן לא כלל את העבירה המקורית אלא עבירה של ניסיון חבלה חמורה בנסיבות מחמירות בצוותא, ובהתאם להסכמת הצדדים, נמשך הדיון לפני כדן יחיד, וסיווג התיק שונה חזרה לתיק פלילי.

הראיות לעונש

14. לבקשת המאשימה הוגש תסקיר נפגע עבירה שנערך על אודות המתלונן. עורכת התסקיר התרשמה מתמונת נזק קשה ומטלטלת, שברקע לה המפגש של המתלונן עם תוקפנותו ואלימותו של הנאשם שעוררה בו חוויות של אימת מוות ואיום מוחשי על חייו המשליכים על תחושת הביטחון והמוגנות שלו. נזקי הפגיעה מוחרפים על רק הצפת חוויות מוקדמות בחייו, של התמודדות עם אובדן, מוות וחוסר אונים. בתיאור הנזקים נזכר בין היתר השילוב בין הטראומה שחוזה המתלונן באירוע נושא כתב האישום לבין אירועים קודמים בחייו, מהם הצליח להתאושש. שירות המבחן התרשם כי הפגיעה הפכה את המתלונן מאדם חיוני, פעיל וחזק לאדם חלש, חסר אונים וחרד וניכרת פגיעה משמעותית בביטחונו העצמי והגברי. תהליך ההחלמה הארוך, שצפוי, הביא את שירות המבחן להמלצה כי יוטל על הנאשם פיצוי כספי משמעותי עבור המתלונן.

15. מטעם ההגנה הובא לעדות מר מג'די אבו חדיר, מי שלמעשה הציל את המתלונן, קטע את התקיפה, חילץ אותו ברכבו וסייע לו. מג'די הוא בן דוד של אביו של הנאשם. הוא ביקש להימנע מהטלת עונש חמור, והזכיר את האסון שפקד את משפחתו המורחבת של הנאשם לפני מספר שנים, בעת שנערך בן לאותה משפחה נחטף ונרצח. נוסף על כך הגישו באי כוח הנאשם מסמכים רפואיים המלמדים על כך שהפגיעה בנאשם לא הייתה משמעותית.

עיקרי הטיעונים לעונש

16. בא כוח המאשימה עמד על הערכים המוגנים - שמירה על גופו של אדם וביטחונו, תוך שציין כי אדם שעבר תאונה בשעת לילה זכאי לכך שיסייעו לו ולא שיהיה קורבן לתקיפה.

17. הוא ציין בין הנסיבות כי הנאשם היה מי שנהג ברכב, ראה את המתלונן, והמשיך בנסיעה כדי לפגוע בו. הוא הבהיר כי עמדת המאשימה היא שהתקיפה נעשתה בשל היותו של הנאשם יהודי, וכי אלמלא תושייתם של אחרים, היא הייתה ממשיכה. במענה לטענות אפשריות של ההגנה הסביר בא כוח המאשימה כי החזקת הסכין מצד המתלונן נעשתה לשם הגנה, וכי הוצאה רק כאשר חש מותקף והדגיש כי הנאשם והאחרים החליטו להצטרף לפגיעה במתלונן ללא קשר לקיומה של הסכין. נסיבות נוספות שעליהן עמד בא כוח המאשימה הן המשך ההתקפה גם כאשר המתלונן נפל, השימוש בחגורות ואבנים, והנזק שנגרם למתלונן כעולה מהתסקיר.

18. בהתייחסו למדיניות הענישה הפנה בא כוח המאשימה למספר גזרי דין ופסקי דין שניתנו, שחלקם עסקו במקרים שבהם הואשם הנאשם בעבירות הכוללות מניע גזעני.

19. נוכח כל האמור ביקש בא כוח המאשימה לקבוע מתחם ענישה הולם שנע בין 24 ל- 48 חודשי מאסר. בא כוח המאשימה סבר כי יש למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם, בין היתר בשל היעדרו של עבר פלילי, נטילת האחריות מצדו, והיותו בן למשפחת אבו כדיר.

20. באי כוח הנאשם ביקשו שלא לנתק את האירוע ממציאות החיים, והזכירו את האירוע שהתרחש לפני 8 שנים, בו נחטף בן משפחה של הנאשם, ממרפסת ביתו, ונרצח. הם הפנו לכך שהמתלונן רץ בכביש, בקרבת שכונה במזרח ירושלים כשסכין בידו. לטענת באי כוח הנאשם אין לייחס לנאשם מניע גזעני, שכן כתב האישום אינו כולל אישום בעבירה כזו. מכל מקום לטענתם הנאשם לא פגע במתלונן, אלא נכח במקום, והוא מואשם בשל כך בביצוע בצוותא.

21. באי כוח הנאשם הפנו בטיעוניהם לגזרי דין שניתנו בעניינים של נאשמים יהודים וטענו בהסתמך על מאמרם של פרופ' גיורא רהב, פרופ' אפי יער, ופרופ' יורם רבין, על הבדלי הענישה בין נאשמים יהודים לערבים, הפרקליט נד 3 (2016), ובהסתמך על גזרי הדין שהגישו, כי קיימת הפליה בין נאשמים יהודים לערבים, כך שגזרי הדין המוטלים על נאשמים ערבים הם חמורים יותר, גם כאשר מדובר במעשים דומים.

22. לאחר שסקרו בהרחבה שורה של גזרי דין ופסקי דין, ביקשו באי כוח הנאשם לקבוע מתחם שנע בין מספר חודשי מאסר בפועל לבין מאסר למשך שנה וחצי, וביקשו למקם את עונשו של הנאשם בתחתית המתחם ולהורות על שחרורו המידי ממאסר (הנאשם מצוי במעצר משך קרוב לשנה). עמדתם בכל הנוגע לפיצוי היא כי יש לפסוק פיצוי מתון בשים לב לחלקו של הנאשם במעשים, וכן לכך שאף אחד אחר לא הועמד לדין.

דין והכרעה

23. בקביעת מתחם העונש ההולם, יש לבחון את הערכים המוגנים שנפגעו כתוצאה ממעשה העבירה, את מידת הפגיעה בהם, את מדיניות הענישה הנוהגת וכן נסיבות הקשורות לביצוע העבירה.

24. אין צורך להרחיב באשר לערכים המוגנים ומידת הפגיעה בהם. הנאשם וחבריו, ניסו לגרום בצוותא לחבלה חמורה במתלונן, ותקפו אותו בצורה מכוערת ופוגענית. הערכים המוגנים שנפגעו הם ברורים ובהם זכותו של אדם לשלמות הגוף ולביטחון אישי, ומידת הפגיעה בהם היא קשה. אף שההשלכות הפיזיות של הפגיעה במתלונן אינן משמעותיות, הרי שההשלכות הנפשיות הן חמורות כפי שהדברים באים לידי ביטוי מתסקיר נפגע העבירה.

25. אשר למדיניות הענישה הנוהגת, אכן, כפי שטענו באי כוח הנאשם, הוא אינו מואשם בעבירה הכוללת מניע גזעני והסעיף הנוגע למעשה טרור נמחק מסעיפי העבירה שבהם הודה הנאשם והורשע. עם זאת, מקובלת עלי עמדת המאשימה כי לא ניתן להתעלם מכך שהנאשם והאחרים תקפו את המתלונן "לאחר שהבחינו שהוא בעל חזות יהודית" (סעיף 6 לכתב האישום המתוקן).

26. איני מתעלם מכך שהעבירה שבה הורשע הנאשם איננה כוללת את המרכיב של פעילות טרור, כפי שיוחס

לו מלכתחילה וכי לא הואשם בעבירה ממניע גזעני. יחד עם זאת, אין להתעלם מכך שהקורבן לעבירה נבחר בשל חזותו היהודית, ואין לתת יד למציאות שבה אדם חושש ללכת ברחוב או לנסוע בכבישים נוכח השתייכותו הלאומית או הדתית ואף ללא מניע לאומני או דתי אין לקבל תופעות של בריונות בדרך כלל.

27. בחינת העונשים שהוטלו במקרים שבהם בוצעו עבירות ממניע גזעני, מלמדת על מגמת החמרה בענישה. בשלושה מקרים התערב בית המשפט העליון בעונשים שהוטלו והחמיר אותם:

א. ע"פ 159/22 **מדינת ישראל נ' עודי אבו תאיה** (2.3.2022) - באותו מקרה, המתלוננים צעדו ברחוב דרך שכם בירושלים בדרכם להתפלל בכותל המערבי כשהם לבושים בלבוש "יהודי-חרדי" וכיפות על ראשיהם. המשיב נהג ברכבו, ומשהבחין בהם, יצא מהרכב, הלך לעברם בעודו מחזיק בחפץ חד, ומבלי שקדמה לכך כל התגרות פנה אליהם, שאל אותם לאן הם הולכים ולאחר שנענה - הכה אותם בפניהם באמצעות החפץ החד. המתלוננים נזקקו לטיפול רפואי בחתכים מדממים. למשיב יוחסו שתי עבירות של פגיעה בנסיבות מחמירות ממניע של גזענות או עוינות כלפי הציבור. בית המשפט המחוזי קבע כי המתחם בעניינו של המשיב נע בין 10 ל-16 חודשי מאסר, ומיקם את העונש ברף הנמוך של המתחם, כך שהוטל עליו עונש של 11 חודשי מאסר בפועל ומאסרים על תנאי. ערעורה של המאשימה התקבל והעונש הוחמר ל-22 חודשי מאסר תוך שצוין כי אין דרכה של ערכאת הערעור למצות את הדין בעת שמתקבל ערעור על קולת העונש, וכן קבע כי ישולם פיצוי בסכום של 20,000 ₪.

ב. ע"פ 577/22 **מדינת ישראל נ' להב נאוגרקר אוחנינה** (6.3.2022) - המשיב הורשע בעבירות של הסתה לאלימות, הסתה לגזענות, התפרעות ממניע גזעני וחבלה במזיד ברכב ממניע גזעני. המדובר באירוע שהתרחש בעת מבצע "שומר חומות", כאשר המשיב למד על התקהלות מסרטונים שהועלו לרשתות החברתיות במטרה לפגוע בבתי עסק שבבעלות ערבים. הוא הגיע למקום ההתכנסות, מחוץ למסעדה, עמד וקרא עם אחרים "מוות לערבים", ובחלוף מספר דקות נכנסו למסעדה וגרמו בה לנזק. בשעה מאוחרת יותר נקלע למקום המתלונן ברכבו, כאשר התברר למתפרעים שהוא ערבי, הוא הותקף על ידי הנוכחים, הוצא בכוח מרכבו, חושמל בשוקר, הופל לרצפה והוכה באגרופים ובבעיטות באמצעות אלה טלסקופית. לאחר מכן הוטח בו קורקינט חשמלי. במקביל לאירוע תקיפה זה, חבל המשיב עם אחרים ברכבו. הם ניפצו את שמשות הרכב, שברו את המראות, ניסו לעקור את הדלתות, והיכו ברכב המשיב זרק לעבר הרכב בקבוק וניפץ את השמשה. לאחר מכן ירק על המתלונן בעת שהוא שכב פצוע על הקרקע, וגנב חפצים מהרכב. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 12 ל-28 חודשי מאסר והטיל על המשיב עונש של 12 חודשי מאסר. ערעור המדינה התקבל והעונש הועמד על 20 חודשי מאסר.

ג. ע"פ 901/22 **מדינת ישראל נ' מוחמד אסווד** (24.2.2022) - המשיב הורשע בעבירות של התפרעות שסופה נזק ממניע גזעני, הסגת גבול כדי לעבור עבירה ממניע גזעני, היזק בדון ממניע גזעני והתפרעות. המדובר באירוע שהתרחש במהלך מבצע "שומר החומות". באישום הראשון הואשם המשיב בכך שנכנס למלון שבבעלות יהודים בעכו העתיקה, לאחר שאחרים זרעו בו הרס, ומתוך מניע של

גזענות הצטרף למעשי ההתפרעות, הוסיף וזרע הרס במלון, ולאחר שיצא נכנסו למלון אחרים שהדליקו בו אש, עד שהמלון נשרף. באישום הרביעי, הנוגע ליום שלפני האישום הראשון, השתתף המשיב להתפרעות ונטל בה חלק. בית המשפט המחוזי קבע מתחם שנע בין 10 ל- 45 חודשי מאסר בפועל בקשר לאישום הראשון ומתחם שנע בין מאסר על תנאי ל-8 חודשי מאסר לאישום הרביעי. העונש שהוטל על המשיב היה 12 חודשי מאסר בפועל. ערעור המדינה התקבל ועונשו של המשיב הועמד על 22 חודשי מאסר בפועל, תוך הבהרה כי חל הכלל לפיו ערכאת הערעור אינה ממצה את הדין עם הנאשם בעת קבלת ערעורה של התביעה.

28. גזר דין נוסף מהזמן האחרון הוא זה שניתן בת"פ 54820-01-21 **מדינת ישראל נ' סווילם** (6.1.2022) - הנאשם הורשע בעבירה של גרימת חבלה חמורה ממניע גזעני ובעבירה של פגיעה בפרטיות. לפי האמור בכתב האישום המתוקן, הנאשם ישב ביום 19.4.2021 במדרגות הצופות לשער שכם. באותה עת ישבו במקום ובסמוך לנאשם ארבעה קטינים. הנאשם התקרב לעברם כשהוא אוחז כוס קפה ואמר שהוא מתכוון לשפוך את הכוס לעבר יהודי שיעבור במקום מתוך מניע של גזענות. הנאשם הלך ביחד עם אחד מהקטינים לקנות כוס קפה חם מאוד. כאשר הבחינו הנאשם והאחר באדם בעל חזות יהודית דתית, לבוש טלית שירד במדרגות לכיוון שער שכם, הנאשם מיהר אחריו, אך לא הצליח להשיגו. לאחר מכן הבחין הנאשם במתלונן כשהוא צועד. המתלונן היה חבוש כיפה לבנה, עליה מגן דוד, וחזותו העידה עליו שהוא יהודי דתי. הנאשם התקדם לעבר המתלונן, כאשר קטין אחר מצלם את האירוע, עקף את המתלונן והשליך לעבר פניו קפה חם מאוד. בית המשפט המחוזי בירושלים קבע מתחם שנע בין 24 ל- 52 חודשי מאסר, דן את הנאשם ל-28 חודשי מאסר בפועל, מאסר על תנאי ופיצוי בסכום של 18,000 ₪.

29. לא נעלם מעיני כי בפסקי הדין שפורטו לעיל, לא הורשעו הנאשמים בעבירות הזהות לעבירות שבהן הורשע הנאשם וכי הנאשם לא הורשע בעבירות הכוללות רכיב של מניע גזעני או מעשה טרור, ואולם מצאתי לנכון להזכיר את פסקי הדין שלעיל, בכדי ללמוד על מגמת החמרה בענישה הנוהגת, ועל-כן ספק אם פסקי הדין וגזרי הדין שהגישו באי כוח הנאשם, שרובם עוסקים באירועים שהתרחשו במועדים מוקדמים יותר מלמדים על מדיניות הענישה.

30. באשר לנסיבות הקשורות לביצוע העבירה, יש להזכיר כי המתלונן, שנפגע בתאונת דרכים, ביקש לעזוב את המקום רגלית מבלי לפגוע באיש. לעומת זאת הנאשם והאחרים העדיפו שלא להמשיך בנסיעה, לעצור את רכבם אך ורק כדי לפגוע במתלונן שלא עשה להם דבר. כאשר המתלונן הצליח להימלט הם לא הסתפקו בכך אלא עלו לרכב נסעו לכרך ובחזרה כדי לנסות ולהשיג אותו ולהמשיך בתקיפתו. הנאשם הוא שנהג ברכב והוא והאחרים הפעילו כלפי המתלונן אלימות שכללה שימוש ב"עזרים" כמו חגורה ואבנים. הם לא חדלו מכך עד שאחרים הצליחו לחלץ את המתלונן מן המקום. אין צורך להרחיב מלים באשר לנזק שנגרם למתלונן, אף אם מבחינה פיסית, הנזק הוא מתון הרי שמבחינה נפשית מדובר בנזק משמעותי.

31. בהינתן כל אלה מצאתי כי יש להעמיד את המתחם על עונש שנע בין 18 חודשי מאסר ל- 30 חודשי מאסר, וזאת לצד עונשים נלווים.

32. הצדדים לא חלקו על כך שיש למקום את העונש בתחתית המתחם בשל לקיחת האחריות, היעדר העבר

הפלילי, והאסון שפקד את משפחתו המורחבת של הנאשם.

סיכום

33. על יסוד האמור אני דן את הנאשם לעונשים הבאים:

א. מאסר בפועל למשך 18 חודשים שיימנו מיום 19.5.2021.

ב. ששה חודשי מאסר על תנאי והתנאי שלא יעבור עבירת אלימות בתוך שלוש שנים ממועד שחרורו ממאסר.

ג. פיצוי למתלונן בסכום של 10,000 ₪. הסכום ישולם ב-10 תשלומים שווים ורצופים של 1,000 ₪ כאשר הראשון ישולם לא יאחר מיום 1.2.2023 והתשלומים לא יאחר מ-1 לכל חודש שלאחר מכן.

הודע על זכות ערעור לבית המשפט העליון בתוך 45 יום.

ניתן היום, ב' באייר, התשפ"ב, 3.5.2022 במעמד הצדדים.

ארנון דראל, שופט